

Rapportage

Onderzoek voorkomen vleermuizen ontwikkelingslocatie Hoofdstraat
81 in Heeswijk-Dinther

Diepenveen, 23 september 2019

Projectnummer: 2019-038
Aantal pagina's: 6

Opdrachtgever:

Ur2d - urban research, development & design
Koffiestraat 4
5473RP Heeswijk-Dinther

Contactpersoon:

Dhr. W. Groothuysen

T 06 - 137 29 534

E w.groothuysen@ur2d.com

Opdrachtnemer:

EcoNatura - Onderzoek voor Natuur & Landschap
Gewestlaan 45
7431 AJ Diepenveen

Contactpersoon:

Drs. E. van Maanen

T 0570 – 614176

M 06-18969290

E econatura@ziggo.nl

W www.econatura.nl

KVK 5521-237060

EcoNatura

Onderzoek voor Natuur & Landschap

Science for Nature & People

Vraag- en doelstelling

In verband met een te slopen gebouwencomplex aan de Hoofdstraat 81 in Heeswijk-Dinther heeft de firma Ur2d - urban research, development & design (contactpersoon: Dhr. W. Groothuysen) gevraagd om een onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen op het betreffende perceel. Het onderzoek behelst specifiek het volgende:

Het aantonen of goed gemotiveerd uitsluiten van vleermuizen en andere beschermde natuurwaarden binnen het aangegeven plan- of ingreepgebied en de invloedssfeer daarvan, middels gericht en standaard onderzoek naar deze soorten. Dit in het licht van de Wet natuurbescherming en de Omgevingsvergunning (Wabo).

Het onderzoek volgt op een ecologisch quickscan onderzoek uitgevoerd door STARO in 2017 (Huisen, 2017) waarin de mogelijkheid tot voorkomen van vleermuizen met nader onderzoek is gemotiveerd.

Planlocatie, onderzoeksgebied en ingreep

Het plangebied Hoofdstraat 81 betreft een perceel met een reeks verscheidene gebouwen (hoofdzakelijk laagbouw) gesitueerd in de zuidwestrand het dorp Heeswijk-Dinther, zoals aangegeven in figuur 1. Het onderhavige erfterrein beslaat ongeveer 0,89 hectaren. Het terrein ligt in een groene en oudstedelijke omgeving met kleinschalig (coulisse)landschap en landbouw (akkerland) in het ommeland.

Het gebouwencomplex bestaat uit grote schuren (thans in gebruik voor voertuig-stalling en/of als garage) en kantoorgebouwen; grotendeels leeg of in gebruik door anti-kraak. Het terrein bestaat verder uit een binnenplaats met centrale parkeerplaats of autostalling, en erf scheidende bosschages met binnenin sterk verruigd, vervallen en rommelig terrein (zie figuur 2 voor terreinindrukken tijdens de onderzoeken).

Naar verwachting zal het gehele gebouwencomplex en erf op termijn worden gesloopt, geëgaliseerd en vervangen worden met nieuwbouw.

Figuur 1. Situering van de planlocatie (aanduiding onderzoeksgebied met gele lijnen) aan de Hoofdstraat 81 in Heeswijk-Dinther.

Werkwijze vleermuisonderzoek

Uit voorgaand ecologisch onderzoek door STARO (Huisen 2017) bleek dat er in het gebouw meerdere mogelijkheden bestaan die als verblijfplaatsen voor gebouw bewonende vleermuizen (kansrijk voor met name gewone dwergvleermuizen) kunnen dienen. Dit was aanleiding voor een aanvullend vleermuisonderzoek gericht op de borging van vleermuizen in het licht van de *Wet natuurbescherming* en de EU Habitatrichtlijn. Het onderhavige onderzoek richt zich dan ook op het aantonen of uitsluiten van *Vaste rust- en verblijfplaatsen* van vleermuizen.

Het vleermuisonderzoek met in totaal zes opnamen heeft plaats gevonden met verspreide opnamen middels ochtend- en nachtbezoeken onder gunstige weersomstandigheden gedurende het zomerhalfjaar, conform het standaard Vleermuisprotocol 2017 en met informatie uit de wetenschappelijke literatuur (o.a. Sachteleben & Von Helversen 2006). Het onderzoek werd uitgevoerd door Drs. E. van Maanen (ecoloog en milieukundige). Elke opname duurde circa twee uur rond zonsondergang of –opkomst, met gemiddeld genomen 10-20 dagen tussen de bezoeken met voldoende spreiding om aanwezige kolonie- en of kraamplaatsen en de latere paar- en zwermplaatsen (in de nazomer; half augustus tot eind september) te kunnen ondervangen.

De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger waren in deze situatie de te verwachten of meest voor de hand liggende soorten; als meest algemeen voorkomende gebouw bewonende soorten in Nederland.

Voor de opname van uit- en invliegende vleermuizen bij objecten en vliegbewegingen in en bij het plangebied wordt gebruik gemaakt van een Petersson 230D; een heterodyne batdetector met 'frequency division' of delingsdetector. Bij nadere bepaling van vleermuisactiviteiten – zoals nadere vaststelling van de soort verblijfplaats (aan de hand van sociale versus echo-locatie geluiden) of vliegroutes - kan gebruik worden gemaakt van een AudioMoth Acoustic logger, waarmee een langdurige reeks geluiden kan worden opgenomen voor nadere analyse. Tabel 1 geeft de data en tijden van de vier bezoeken aan, samen met de heersende weersomstandigheden tijdens de vleermuisonderzoeken.

Tabel 1 – Bezoekdata en weersomstandigheden van het vleermuisonderzoek.

Datum (2019)	Tijd	Weersomstandigheden
13 juni	Start: 04.45 uur Einde: 07.00 uur	Droog; licht bewolkt; lichte wind; ca. 14 °C
28 juni	Start: 21.00 uur Einde: 22.30 uur	Helder; droog; windstil; ca. 23 °C
9 juli	Start: 21.00 uur Einde: 22.30 uur	Helder; droog; windstil; ca. 20 °C
13 augustus	Start: 04.30 uur Einde: 07.00 uur	Licht bewolkt; droog; windstil; ca. 14 °C
28 augustus	Start: 11.45 uur Einde: 01.30 uur	Helder; droog; windstil; 16 °C
16 September	Start: 04.15 Einde: 07.00	Helder; droog; lichte wind; 10 °C

De resultaten van het vleermuisonderzoek zijn als volgt.

Resultaten

Vleermuizen

Op alle bezoekdata (tabel 1) met wisselende avond- en ochtendbezoeken zijn geen vleermuizen met binding aan de gebouwen of vegetatie op het perceel aan de Hoofdstraat 81 in Heeswijk-Dinther waargenomen. Tevens werden geen vleermuisbewegingen vanuit de omgeving gedetecteerd.

Andere beschermde soorten

Tijdens het onderzoek is tevens gelet op andere beschermde soorten; ter actualisatie. Naast het zeer mogelijk voorkomen van algemene broedende tuin- en struweelvogels zijn geen aandachtsoorten waargenomen of op basis van sporen geregistreerd; waaronder mogelijk huismus, spreeuw, steenuil en steenmarter.

Conclusie:

Het perceel met gebouwen en vervallen terrein aan de Hoofdstraat 81 in Heeswijk-Dinther (figuur 1) fungeert actueel niet als vaste rust en verblijfplaats voor vleermuizen en andere beschermde natuurwaarden zoals gemotiveerd.

Figuur 2. Huidige indrukken van het af te breken perceel met gebouwen aan de Hoofdstraat 81 in Heeswijk-Dinther

Conclusies in het licht van de Wet natuurbescherming

Op basis van voorgaand ecologisch onderzoek (Huisen 2017) en het onderhavige vleermuisonderzoek kan betrouwbaar worden geconcludeerd dat de transformatie van het perceel aan de Hoofdstraat 81 in Heeswijk-Dinther op basis van de huidige gegevens (zomer 2019) geen negatieve effecten zal uitoefenen op de Vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde vleermuizen of andere beschermde soorten, mits ook aan de voorwaarden beschreven in het onderzoek van Huisen (2017) met zorg voor broedvogels in wordt voldaan; namelijk buiten de broedtijd te werken. In dat geval zijn geen ecologische bezwaren in het licht van de Wet natuurbescherming aan te dragen.

Geraadpleegde bronnen

Barataud, M. 1996. The World of bats. Balades dans les indaubbles. The World of bats. CD1+2.

Barataud, M. 2015. Acoustic ecology of European bats. Biotope Editions, Paris.

Huisen, L. 2017. Toets flora en fauna Hoofdstraat 81 te Heeswijk-Dinther. STARO rapportnr. 17-0176, Gemert.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreidingen ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Limpens, H. et al. 2001. Herkenning van Nederlandse vleermuissoorten aan hun geluid.

Sachteleben, J. & O. von Helvesen 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. *Acta Chiropterologica*, 8(2): 391–401.

Simon, M. S. Hüttenbügel & Janna Smit-Viergutz 2004. Ecology and conservation of bats in villages and towns results of the scientific part of the testing & development project. Creating a network of roost sites for bat species inhabiting human settlement. Bundesamt für Naturschutz, Bonn, Germany.

www.waarneming.nl

www.telmee.nl (invoerportaal en gegevensbank NDFF). CD. Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ).

<https://www.bats.org.uk/>

Resume: Erwin van Maanen (EcoNatura) als ervaren ecologisch deskundige

Erwin van Maanen studeerde biologie en ecologie aan de University of Adelaide (Australië) en natuurwetenschappelijke milieukunde (met accent op milieubiologie, aquatische ecologie, natuurbescherming en milieu- en natuurwetgeving) aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Hij houdt zich sinds eind jaren '70 van de vorige eeuw bezig met divers natuuronderzoek. Na acht jaar bij een tweetal Nederlandse ecologische adviesbureau te hebben gewerkt, werkt hij sinds 2000 als onafhankelijk en zelfstandig milieukundig & ecologisch adviseur en onderzoeker. Over de jaren heeft hij zich gespecialiseerd als landschapsecoloog met werkzaamheden gericht op natuurbehoud- en ontwikkeling. Hij is tevens specialist op het terrein van ecologische beoordelingen en onderzoek naar de effecten van menselijke activiteiten op natuur & landschap, met behandeling van een grote verscheidenheid aan cases in zowel binnen- als buitenland.

In zijn vrije tijd doet Erwin momenteel onderzoek naar de komst en ecologie van wolven in het Duits-Nederlands grensgebied en werkt aan internationale natuurbescherming middels de Taskforce Rewilding onder de IUCN Commission for Ecosystem Management.